

Frakcióvezetők a konszenzusról, a forró ősze

Rendezésre váró CT-ügyek a megyén

A megyei közgyűlés szocialista-liberális frakcióvezetője arra számít, a szeptemberben kezdődő közgyűlési munkában egyre többször jut velük kompromisszumra az ellenzék. A konzervatívok vezetője a megyénél is megszorító intézkedéseket, sok vitát vár, a térségi képviselőcsoport pedig a mezőgazdaság bajai miatt számít forró ősze.

Bár a megyei közgyűlés a nyári szünet után először szeptember végén tart ülést, az előkészítő munka már megkezdődött. Az MSZP-SZDSZ-frakció vezetője bízik abban, hogy sikerül pontot tenni a szentesi kórház ügyének végére. *Simicz József* lapunk kérdésére elmondta: lépni kell a szentesi, 12 éves CT cseréjének érdekében és a makói, továbbra is csak a fekvő betegeket vizsgáló CT ügyében. És bár a címzett támogatást nem nyerte meg a deszki kórház, tavasszal meg kell kezdődnie – önerőből – az intézmény rekonstrukciójának, két ütemben, azért, hogy a második ütemhez igényel-hessenek támogatást.

Simicz bizakodik

A legutóbbi önkormányzati választások óta a nyár elejéig eltelt időben – a viták ellenére – sok olyan téma volt, amelyben sikerült megegyezniük a megyei közgyűlés frakcióinak. Ilyen volt a szentesi kórház ügye, vagy a makói középiskoláké. Én abban bízom, hogy a közgyűlés munkájára egyre inkább ez a szemlélet lesz jellemző – mondta *Simicz József*.

A konzervatív frakció vezetője, *Bartha László* is a szentesi kórház ügyét említette, amellyel

kapcsolatban – nagy vonalakban – valóban együttműködött a közgyűlés két pólusa. Ugyanakkor úgy látja, a most kezdődő időszak nehezebb lesz, mint azt sokan gondolják.

Bartha a pólusokról

– Ha az országos politika folyamatait nézzük, amelyek mindig éreztetik hatásukat helyben is, akkor azt kell mondanom, sok vitára kell számítanunk – vélekedett *Bartha László*. – Szerintem a központi költségvetés nehézségei miatt most megtörténhet az, aminek eddig az árnyéka is elkerülte a megyei önkormányzatot: megszorító intézkedéseket kell bevezetni. Arra számítok, hogy a szükséges pénzügyi lehetőségek közepeztette mindent meg kell tenni azért, hogy az intézményeink megkapják a működésükhöz szükséges forrásokat.

A mezőgazdaság válsága miatt „forró őszt” vár a térségi frakció vezetője, a csongrádi *Murányi László*.

Mucsányi az agráriumról

– Szerintem a megyei önkormányzatnak nagyobb súllyal kellene részt vennie az agráriumot érintő gondok megoldásában, hiszen a megyében élő városiak is ezer szállal kötődnek a mezőgazdasághoz – vélekedett *Murányi László*. – Pályázatok szűnnek meg, minden értesítés nélkül. Már szeptembert írunk és még nem tudható, mi lesz a szőlőbirtokosok fagykárigényével, pedig ez a megyében 1800-2000 hektáros területet érint. Totális káros tapasztalható az agrárium irányítása terén, aminek következményeivel, úgy érzem, a megyei közgyűlés is szembesülni fog.

B. A.

Magyar Bálint oktatási miniszter a kollégiumokról, a támogatásokról

Reform a felsőoktatásban is

Szegeden nyitotta meg az egyetemi tanévét Magyar Bálint oktatási miniszter, aki ebből az alkalomból nyilatkozott lapunknak. A miniszter szerint a felsőoktatási reform végrehajtásával az egyetemek, főiskolák megszabadulhatnak kötöttségeiktől, felhagyhatnak sokszor kényszerűségből pazarló gazdálkodásukkal.

– Ezekben a napokban minden egyetemen és főiskolán tanévnyitó ünnepségeket tartanak. Miért pont Szegedet választotta arra, hogy ünnepélyesen megnyissa országosan is a 2003/2004-es tanévét?

– Fontosnak tartom, hogy a magyar felsőoktatás ne csak a fővárosról szóljon. Szeged egy olyan nagy hagyományokkal rendelkező egyetemi város, amelyből kevés van Magyarországon. Ráadásul a felsőoktatási reform végrehajtásában, elindításában is élen jár a szegedi egyetem, hiszen annak idején az elsők között jött létre itt az egyetemi integráció. Nem szabad arról sem megfeledkezni, hogy ez azon kevés egyetemek egyike, amelyek a demográfiai apály ellenére növelni tudta jelentkezési számait. Ez is azt jelzi, hogy minőségi oktatás folyik ebben az intézményben.

– A jelentkezésekkel kapcsolatban nem hallgatható el az sem, hogy évről évre csökkenek a felvételi ponthatárok. Minek köszönhető mindez: a felsőoktatási reformnak, az egyre szélesebbre tároló egyetemi kapuknak?

– A középiskolai oktatás expanziója nem tartott lépést a felsőoktatáséval: az egyetemekre, főiskolákra felvehető köre nagyon gyorsan kibővült, míg az érettségizők és megfelelő tanulmányi eredményt elérők növekedése nem volt ilyen látvá-

Fotó: Miskolczi Róbert

Demokratizálni kell az oktatást.

nyos. A felsőoktatási reform célja kettős. Demokratizálni kell az oktatást, növelni kell az esélyegyenlőséget, hogy mindenki, aki megfelelne az általa választott felsőoktatási intézmény követelményeinek, az bejuthasson. Emellett a felvételi rendszere is jelentős változáson megy át. 2005-től a kétszintű érettségivel gyakorlatilag megszűnnek a felvételik. Ez a változás érzékelhető most a ponthatárokból is.

– Azonban a felsőoktatási reformmal nemcsak a felvételi rendszere alakul át, hanem adott esetben akár a teljes intézményi vezetés is.

– A reformnak négy pillére van: a képzési és akadémiai, a belső

intézményvezetési, az irányítási és a finanszírozási rendszer. Mind a négy jelentős változtatásra szorul. Ami az intézmények státusát illeti, ott a beindult szakmai vita nyomán egy olyan megoldás kezd kirajzolódni, amely biztosítaná, hogy az intézmények meg tudjanak szabadulni a gazdasági kényszerpályájuktól és azoktól a kötöttségektől, amelyek pazarlásra kényszerítik őket. Már januártól szeretnénk oldani a kötöttségeket. Emellett azt is szeretnénk elérni, hogy az egyetemek diákjai kedvezményes körülmények között ösztöndíjszerűen vállalhassanak munkát az egyetemen belül. Rendeteg olyan részvevőkön van, amit fél- vagy negyedállás-

ban akár egy hallgató is el tud látni.

– Évek óta az egyik legnagyobb probléma az egyetemeken a kollégiumi férőhelyek hiánya. Ezeknek a bővítésére is van jó néhány elképzelés. Melyik közülük a legélelkezősebb?

– Az ingázó egyetemisták száma ma körülbelül 120-130 ezer. Közülük csak 40-50 ezernek jut kollégiumi férőhely, a többiek az albérlési piacon próbálnak meg minél olcsóbb szállást találni. Ezek a diákszallók ráadásul nagyon elhasznált állapotban vannak. A magánsektor bevonásával a kollégiumépítésbe, a lakhatási támogatások jelentős megemelésével, az új és a felújított kollégiumi férőhelyekkel a mai albérlési piac komoly konkurenciára számíthat. A megemelt összegű diákhitel, a magasabb ösztöndíjak és lakhatási támogatások ugyanis fedezni tudnak egy ma még elképzelhetetlen színvonalú kollégiumi szobát.

– Visszatérve a felsőoktatási reformhoz: a tervezetek felkerültek a minisztérium honlapjára, azonban azt, hogy ez csupán vitaanyag, nem írták elég nagy betűvel, hiszen hétről hétre politikai támadásokat kap miatta. Megérte ilyen széles körben ismertetni ezt? Nem lett volna jobb szűkebb, szakmai körökben érdemben vitatkozni az elképzelésekről?

– Egyrészt ez elkerülhetetlen, másrészt én azt tanultam, hogy az ember előbb olvas, aztán beszél. A politikában sajnos ez fordítva van, ráadásul egyesek azután sem olvasnak, hogy már beszéltek vagy inkább kiabáltak. A szakma egyébként folyamatosan tárgyalja, vitatkozik róla úgy, ahogy ez egy demokráciában teljesen normális.

GARAI SZAKÁCS LÁSZLÓ

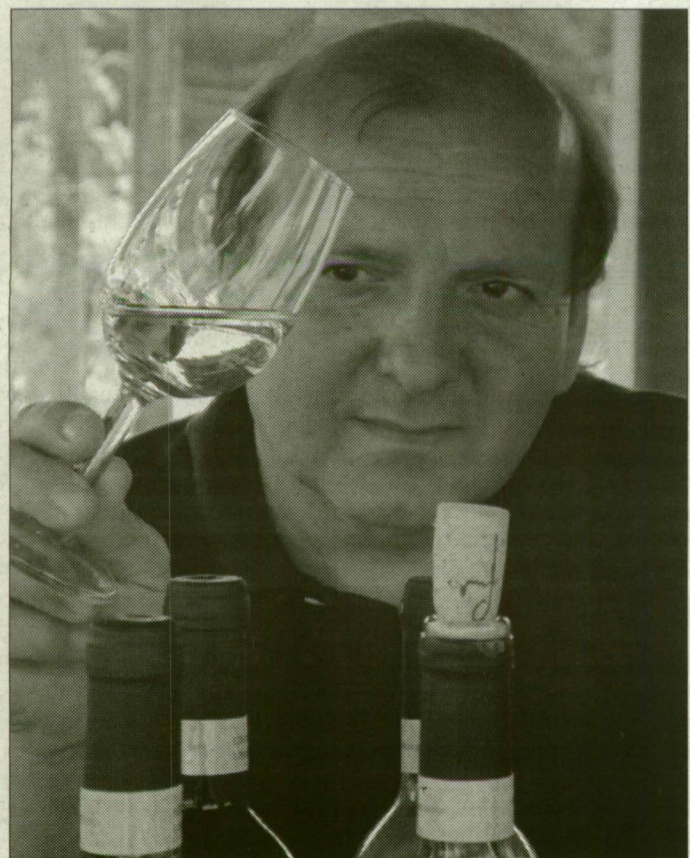
Alföldi szüret: több a tavalyinál, kevesebb a vártnál

Borászverő idő, sovány lett a szőlő

Csongrád megyében tavaly olyan kevés szőlő termett, hogy gyakorlatilag elmaradt a szüret. Az ideai alföldi szőlőtermés és annak minősége ugyan még messze nem az, amiről a borászok álmodnának, mégis jobb a tavalyi üres puttonyos nyár-búcsúnál.

Egy éve a szüreti mulatság, de még a kora őszi napsütés is elkerülte az Alföldet, hiszen a tavaszi fagykarak szinte a teljes szőlőtermés sorsát megpecsételték, sok helyütt százszázalékos kárt okozva a szőlőben. Az ideai év sem indult jobban, a megyei adatok szerint a leendő termés nyolcvan százalékát csirájában elpusztította a szokatlanul hideg tél.

Somodi Sándor borász szerint lehangelő, amikor a szőlő és a bor szerelmeseit téltelenségben találja a szeptember, bár erre az állapotra tavaly és az ideén januárban is számítani lehetett. Komoly fagyok úgy 12-15 évente érkeznek, s ezek a mélyebben fekvő területeken, mint amilyen az Alföld is, megsemmisíthetik az aranylós, dús szőlőfürtökről szőtt álmokat. Az ászothalmi portán már januárban elvégeztették az első rügyvizsgálatot, amely akkor 65-100 százalékos kárt jelzett előre. – E tények nyilván nemcsak a statisztikát, hanem a hangulatot is rontották, mégis az ideai szüretnek örülnünk kel, bármily keveset is hozott. Most ugyan is akad némi dolgunk a szőlőben, nem úgy, mint tavaly, amikor már szeptember elején a puttonyok, a présgépek me-

Somodi Sándor saját borát vizsgálja.

Fotó: Karnok Csaba

gyeszerre kitakarítva álltak – mondta *Somodi Sándor*.

Az ideén ugyan nem olyan szomorú a szüret, ám jelentős eredményekre, minőségi termésre csak nagyon kevés helyen számíthatnak. Ászothalmi mon tavaly „madárláta”, csongrádi szőlőből és mátrai fürtökből készült harmonikus kétfarkos, és cabernet, az ideén egyebek mellett a saját termésű rajnai rizlingből lehet

szép bor, s *Somodi* érdekes merlot-t is álmodik a pincéjében.

Hogy a szakma képes-e átvészelni ilyen nehéz esztendőket, arra nehéz válaszolni. *Somodi Sándor* szerint van, ahol bőségesen folyik a „hegy leve”, s nem panaszkodhatnak Alföld északi területei sem, térségünk azonban „küszködőnek” számít. Vannak persze természetesen-technikai eljárás-

sok, amellyel a mélyebb területeken művelt szőlőt lehet védeni. Ilyen például, mikor a szálvesszőt lehúzzák, s földdel temetik-védik a hidegtől, ám ez a munka szervezetséget, s hektáronként akár 100 ezer forintos többletköltséget jelenthet, amire aligha futja majd a szaktárca összesen a mezőgazdaságnak szánt 60 milliárdos csomagjából – vélte a szakember.

A következő szüret idején már uniós tagállam leszünk, ám a borászkor javarésze nem felhőtlenül boldog. *Somodi Sándor* tavaly úgy hitte, ha kevés is az idő a felkészülésre, azért erőfeszítések árán felkészülhet az ágazat, ám mára ki derült, elkéstünk: az uniós előírásokat nemhogy értelmezni nem lehet, a borászokra vonatkozó részek nem hozzáférhetőek, javuk még nincs is lefordítva. Több idő, nagyobb mozgásteret kellett volna szakmának, ám *Somodi Sándor* azért bízik abban, hogy az elmúlt évtizedben komoly nemzetközi eredményeket felmutatni képes magyar borászat megállja a helyét az unióban. mindenképp szakmai összefogásra van szükség, s nagy feladat az is, hogy a piaci igények figyelembevétele mellett merre felé tart majd az ágazat: az ismertebb, külföldi, vagy tradicionális hazai fajtákat, részesítjük-e előnyben, azaz beállunk egy jó minőséget produkáló sorba, vagy inkább a magunk anyagából, a magunk módszerei szerint színesítjük a világ borpalettáját.

O. K. K.

Pörgetésenként ötven kilogramm méz

A csongrádi *Hajdú János*nak gyermekkori szenvedélye a méhészkedés. Állományát elkerülik a fertőzések.

Hajdú János egy csendes, nyugodt csongrádi tanyán jelenleg tizennégy méhcsaládot nevel. Mint a tapasztalt méhész mondja: előfordult, hogy húsz-harminc családja is volt, de egészségi állapota, no meg minőségi elvárásai miatt ma már kevesebbet tart.

– Csak annyit tartok, amennyinek tisztaságáról, kezeléséről gondoskodni tudok – vallja *Hajdú János*, aki szerint nem a mennyiség, hanem a minőség a fontos. Így aztán a gondos munka eredményeként állományát elkerülik a fertőzések, betegségek.

A méhész – akit egy délutáni etetésre kísértünk el – büszkén mutatja az egészséges állományt, és nagy szeretettel beszél a szakma rejtelméről. Közben magabiztosan mozog a már felbolydult méhek között, pedig alkalmanként sok csípés éri.

– Ha fél tőlük az ember, annál

rosszabb – mondja. Róla talán érzik, hogy szereti, védi őket.

A méhek munkájáról elmondja: három családját pörgetéskor egy kanna, azaz ötven kiló méz várható. Szezonjában volt, hogy három nap után, ideén hat nap után hozták ezt a mennyiséget.

A kiváló minőség, és az elért mennyiség hozzáértő munkát, nagy odafigyelést igényel.

Mikor a bioméhészképzésről kérdezzük, visszakérdez: ki tudhatja biztosan, hogy a méhek három kilométeres röptávolságán belüli növényeket mivel permetezték, milyen vegyszereket használtak? Számára az a fontos, hogy méhei egészségesek, és elégedettek a régi, biztos vevők. Arról szerényen tesz említést, hogy vannak a méhészetet hivataltól ismerő szakemberek, akik messziről jönnek kiváló minőségű fajtaméhekért. Annál nagyobb tisztelettel beszél egykori mestereiről, *Atkari János* bácsiról, a bokrosi *Bíró János*ról, *Balogh Imre* bácsiról, kitől gyermekkorában a számára megfizethetetlen pörgetőt kölcsönözte, s kinek vadászaton hajtója is volt, meg *Tyúrkász János* bácsiról, akit annak idején vándorutakra kísért. Mint *Hajdú János* mondja, ma már csak a közelben méhészkedik, mint természetsejrető, ismerő ember tudja, hol, mikor talál jó helyet. A jövőre nézve elárulja: ha egészsége engedi, a jelenlegi mennyiség ezen túl is meglesz, több semmiképp. De nem is a mennyiségért, pénzért foglalkozik a méhekkel, hanem szeretetből, mert – *Hajdú János* szavaival – él, ha velük dolgozik.

Hajdú János.

Fotó: DM-DV-fotó

PÜSKI KRISZTIÁN